«Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԳԱՆՁԵՐԸ» ՎԻԵՆՆԱՅՈՒՄ

Ապրիլի 16-ից հուլիսի 13-ը Կաթոլիկ Եկեղեցու Վիեննայի Արքեպիսկոպոսարանի թանգարանում կազմակերպվել էր «Հայաստանի ոսկին» խորագրով ցուցահանդեսը, որում ցուցադրվում էին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի թանգարաններում պահվող Հայոց Եկեղեցու ավանդական սրբություններից և հայ եկեղեցական արվեստի գործերից 67 ցուցանմուշ, որոնց թվում՝ Նոյյան տապանի մասանց պահարանը, Ս. Թադեոս առաքյալի մասունքով աջը, Խոտակերաց Ս. Նշանը, Բագրատունյաց շրջանի Անին խորհրդանշող Աշոտ Երկաթ թագավորի խաչը և այլ գործեր:

Ցուցանմուշների ընտրության և ցուցահանդեսի կազմակերպման հայաստանյան բաժնի աշխատանքներն իրականացրեց Մայր Աթոռի վարչա-կազմակերպական գործերի կառավարիչ և թանգարանների պատասխանատու վարիչ-տնօրեն Տ. Փառեն եպս. Ավետիքյանը:

Առաջին անգամ Մայր Աթոռի այս գանձերն արտերկրում ցուցադրվել են 1997 թ., Մոսկվայում՝ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյա հոբելյանի առիթով Կրեմլում կազմակերպված ցուցահանդեսում: Հետագայում նմանատիպ ցուցահանդեսներ կազմակերպվել են աշխարհի տարբեր երկրներում՝ Ֆինլանդիայում, Անգլիայում, Հունաստանում, Վատիկանում, Հոլանդիայում և այլուր:

Վիեննայում բացված ցուցահանդեսը կազմակերպվել էր Արևելյան Եկեղեցիները, նրանց մշակույթն ու արվեստը արևմտյան աշխարհին ներկայացնող «Դրո Օրիենտե» կազմակերպության նախաձեռնությամբ: Վիեննայի համալսարանի պրոֆեսորներ տեր և տիկին Հելմուտ և Հայդե Բուշհաուզենների աշխատասիրությամբ մինչ ցուցահանդեսի բացումը հրատարակվել էր նաև գունազարդ կատալոգը, որը սկսվում է Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի և Վիեննայի կարդինալ Քրիստոֆեր Շոյնբորնի ողջույնի խոսքերով:

Կատալոգում ներկայացված ցուցանմուշների գունավոր լուսանկարներն ուղեկցվում են նրանց արվեստագիտական վերլուծությամբ: Կատալոգը պատմական տեղեկություններ է հաղորդում նաև Վիեննայի հայ համայնքի մասին: Քանի որ «Դրո Օրիենտե» կազմակերպության գլխավոր նպատակներից մեկը մշակույթի բնագավառում Արևմտյան և Արևելյան Եկեղեցիների համադրական ներկայացումն է նրանց միջև եղած ընդհանրությունների ու յուրահատկությունների վերհանմամբ, ուստի կազմակերպիչների գեղեցիկ մտահղացմամբ հայկական նյութը ցուցադրվում էր թանգարանի արևմտաեվրոպական արվեստի նմուշներին զուգահեռ: Շնորհիվ նման մոտեցման, այցելուներին առավել ցայտուն կերպով են տեսանելի դառնում եկեղեցական երկու արվեստների պատկերագրությունը և ծիսաարարողական սպասքի ու հանդերձների կառուցվածքային և կոմպոզիցիոն բնորոշ գծերը:

Ցուցահանդեսի այս նպատակաուղղվածությունը նկատի ունենալով է, որ Գարեգին Բ Վեհափառ Հայրապետը ողջույնի և օրհնության իր խոսքում գրել էր. *«Հայոց Հայրապետիս համար առանձնակի ուրախություն է, որ ցուցադրությունը կազմակերպում է «Պրո Օրիենտե» էկումենիկ կազմակերպությունը՝ քրիստոնյա աշխարհին ծանոթ Եկեղեցիների միությանն ուղղված անհոգնաբեկ գործունեությամբ, ի մասնավորի նվիրված Կաթոլիկ և Հին Արևելյան Եկեղեցիների միջև փոխադարձ ճանաչողության և համագործակցության զորացմանը»:*

Ցուցահանդեսի հանդիսավոր բացմանը ներկա էին քույր Եկեղեցիների ներկայացուցիչներ, ավելի քան 300 մշակներ, արվեստագետներ ու ավստրիահայ գաղութի ներկայացուցիչներ: Գեղարվեստական հայտագրով ուղեկցվող հանդիսության ընթացքում ողջույնի խոսքով հանդես եկան Կենտրոնական Եվրոպայի Հայրապետական պատվիրակ Տ. Մեսրոպ արքեպս. Գրիգորյանը, Վիեննայի Արքեպիսկոպոս Քրիստոֆ Շյոնբորնը, Վիեննայի Արքեպիսկոպոսարանի թանգարանի տնօրեն Գերհարդ Էդերնդորֆերը և «Պրո Օրիենտե»-ի գործադիր քարտուղար Ֆիլիպ Հարնոնքորտը:

Ցուցահանդեսի հաջողության մասին է վկայում այն հանգամանքը, որ, ինչպես կազմակերպիչներն էին նշում, այս ամիսների ընթացքում ցուցադրությունը դիտելու եկան մեծ թվով այցելուներ, և վաճառվեց կատալոգների մեծ մասը, ինչպես նաև ցուցահանդեսը լայնորեն մեկնաբանվեց ավստրիական մամուլով և հեռուստատեսությամբ: Այս ցուցադրությանը առանձին էջ էր նվիրված «Պրո Օրիենտե»-ի ինտերնետային բաժնում:

Ավստրիայում ընդունված ավանդույթով, այցելուների մեծ հոսք է լինում հատկապես ցուցադրության վերջին շաբաթվա ընթացքում: Վիեննայի աչքի ընկնող տարբեր տեղերում ցուցահանդեսի փակցված ազդագրերի վրա վերջին շաբաթվա ընթացքում կարմիրով հատուկ ընդգծվեց, որ արդեն ցուցադրության վերջին շաբաթն է, և Վիեննայի շատ բնակիչներ ու զբոսաշրջիկներ այդ յոթ օրերի ընթացքում շտապեցին տեսնելու այն՝ ցուցադրության դիտմանը պատրաստվելով մինչ այդ գնված կատալոգներով և առանձնակի ուշադրությամբ դիտելով այդ հրատարակությունից իրենց ուշադրությունը գրաված ցուցանմուշները:

Ցուցահանդեսը փակվեց հուլիսի 13-ին, և Մայր Աթոռի արժեքները բարեհաջող վերադարձվեցին Ս. Էջմիածին և այժմ վերստին ցուցադրվում են Մայր Տաճարի թանգարանում և Գանձատանը: Ցուցահանդեսում Մայր Աթոռը ներկայացնում էր տողերիս հեղինակը:

ՎԱՐԴԱՆ ԴԵՎՐԻԿՅԱՆ